

Václav Bojanovský: Bezpečnostní situace v Chrudimi v meziválečném období.

Bakalářská práce. Katedra věd o výchově Fakulty filosofické University Pardubice, Pardubice 2022.

Posudek vedoucího práce

České archivy obsahují množství pramenů úřední povahy, na jejichž základě lze hodnotit poměry v různých oblastech života v různých obdobích. Takovým směrem se vydal i Václav Bojanovský s cílem zpracovat otázku bezpečnostní situace v meziválečné Chrudimi.

V úvodu autor vymezil časové období a stanovil cíl práce a otázky, na něž se rozhodl najít odpovědi. Druhá část úvodu, v níž autor nastiňuje počátky ČSR, působí poněkud nevhodně, přinejmenším na daném místě. Místo toho by měly být podrobněji vyhodnoceny prameny a literatura v práci využitě.

První kapitola (správně by měl být očíslován číslem 1 již úvod) je věnována městu Chrudimi obecně, jeho umístění, nástinu dějin, demografickým, národnostním a náboženským poměrům. Chybné je tvrzení, že Pardubice se staly župním městem (s. 12), župní zřízení bylo sice plánováno, ale nakonec nebylo uvedeno v život. Nejsou pomínuty záležitosti dopravní, školské a hospodářské.

Kapitola druhá se zaměřuje na sbory, jež měly v Chrudimi zajišťovat bezpečnost, a to policii státní a obecní a četnictvo. Tyto záležitosti autor v přiměřeném rozsahu, ale důkladně rozebral na základě stávající literatury. Poslední odstavec z oddílu struktura by však měl být posunut do následujícího – úkoly. Pozornost je věnována také výstroji a výzbroji. Pokud ovšem autor píše, že zpočátku policie byla vyzbrojena puškami Mannlicher, pak by měl také uvést, že později zavedená puška vz. 24 byla mauserovka - nejedná se o výrobce, ale o systém, (s. 19, podobně později u četnictva s. 25). Místy se autor opakuje (např. s. 22 a 23 – úkoly četnictva, pak znovu část 2.3.2 na s. 24). Skutečně měli četníci „elektronickou“ svítilnu (s. 25)?

Třetí kapitola již je vlastním jádrem práce, vypovídá o bezpečnostních otázkách, jež se v dané době v Chrudimi řešily. První odstavec (o zdrojích) však měl být umístěn v úvodu práce. Autor zde zpracoval dochované oběžníky z vyšších míst a odpovědi na ně, jež upřesňují početní stavy obecní policie na Chrudimsku, a dále hlavní okruhy činností bezpečnostních orgánů, tedy dozor při demonstracích, politických schůzích a zásahy proti nepokojům. Místy chybějí vysvětlující údaje, např. s. 29 u Radoly Gajdy (mimochodem – skutečně „dorazil do sálu automobilem“?), podobně na s. 42 u gen. L. Krejčího. Pohled na španělskou občanskou válku na s. 30 je poněkud zjednodušen. Zásahy bezpečnostních orgánů jsou nicméně správně shrnuty a vyhodnoceny. Podobně je tomu i u dalších okruhů, tj. dohledu nad cizinci, živnostenských otázek a porušování mravnosti (byla Františka D. opravdu trestána za „potírání pohlavních nemocí“? Nebylo to spíše jejich šíření? - s. 36). Řeč je také o špionáži, nedovoleném ozbrojování, dopravních záležitostech, vzhledem k tehdejší hustotě provozu dosti vzácných. U těžších zločinů autor pro nedostatek úředních pramenů využil tisku, což je v pořádku, jen se musí brát v úvahu rozdílná povaha takovýchto údajů. Autor se zde omezil na pouhé převzetí zpráv. Zajímavé jsou údaje o součinnosti bezpečnostních orgánů při vojenském cvičení v roce 1936 a zabezpečení důležitých továrních a jiných objektů, stejně jako později při přípravách na vojenskou obranu země. Práci uzavírá shrnující závěr a dostatečně obsáhlý seznam pramenů a literatury.

Formální náležitosti práce jsou v pořádku až na drobnosti, autor například téměř nikde nezkracuje opakované poznámky. Číselné odkazy v textu mají být až za

interpunkčním znaménkem. Pokud autor cituje něco doslova, musí to být v textu vyznačeno uvozovkami a kursivou (s. 22-23). Archivní dokumenty je třeba citovat přesněji, nejen jejich uložení, ale i dataci, jež někde chybí (př. pozn. 67 a 68).

Písemný projev posluchače vykazuje drobné nedostatky, v textu zůstalo hodně chyb v interpunkci, chyby v psaní velkých písmen (zejména v poznámkách), vychýlení z vazby (s. 23 dole, 28, 35, 37, 42). Je také třeba dávat pozor na přílišné přejímání jazyka pramenů (př. s. 26 a 27). Místy chybí trochu citu pro jazyk (obědy se vytvářejí, nebo vyvářejí? - s. 32), jinak jen ojedinělá hrubá chyba (s. 41), za slovem „viz“ se nepíše tečka (Proč?).

Celkově se dá říci, že práce byla připravena pečlivě a přehledně, přináší nové poznatky do regionálních dějin. Doporučuji ji k obhajobě, vzhledem k uvedeným výhradám navrhuji hodnocení **velmi dobře – C**.

Berlín 14. května 2022

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.